

ved en Ordning af Forholdet paa den Maade, som den ærede Taler udviklede. Jeg tvivler ikke paa, at saadanne Nærhedsfølelser ere meget stærke i Familien; men jeg frygter, at der ved Siden af disse Følelser kan vise sig en Svaghed, der især kan fremtræde, hvor det gjælder om at holde paa Pengene. Det vil mangfoldige Gange gaae saaledes, at den, der har den bedste Villie til at fyldestgjøre den Forpligtelse, der paahviler ham som Børge, lettelig vil under Trykket af Forholdene kunne — netop ogsaa under Medvirkning af Hensynet til den Umhyndiges Interesse — komme til at foretage Skridt, der kunne være meget uheldige; og vilde jeg holde mig til den ærede Rigsdagsmands Uttvinger, var der een, der meget vilde forsøge min Frygt i saa Henseende. Han fremhævede, at det ofte er Tilfældet, at man er meget utilfreds med at skulle sætte Pengene ind i Overformynderierne, fordi man paa anden Maade kunde skaffe større Indtægter af dem. Dette vil jo væsentligt kun kunne skee ved at udsætte dem mod højere Rente, noget, der igjen let kan bevirke, at man mindre tager Hensyn til den stillede Sikkerhed; det kan ogsaa være, at man vil søge den større Indtægt ad Spekulationsveien, Noget, der er endnu uheldigere at komme ind paa. Men foruden de Betragtninger, som saaledes frembyde sig, naar man alene bliver staaende ved Familieforholdets Væsen og den Tilskyndelse dette kunde give til en samvittighedsfuld og omhyggelig Bestyrelse, er der een Ting, der for det Første ikke maa oversees, og som vil komme til at danne en væsentlig Begrænsning af det, den ærede Rigsdagsmand lovede sig af en saadan Ordning af Børgemaalet. Det er, at man hyppigt, netop i Familien, vil finde, at der ikke er Nogen i den, der kan være Børge, og man maa derfor saa ofte tage sin Tilflugt til de satte Børgere; men saa bortfalde de Hensyn, der fortrinsviis skulde anbefale en Ordning som den, han talte for, og netop med Hensyn til de satte Børgere kommer det i Betragtning, som man ikke maa overse, at der under Forholdene, som de have udviklet sig, maa sørges for, at der ikke lægges saadanne store Byrder paa Børgerne, naar der er en Maade, hvorpaa den Enkelte kan blive

fritagen for en Besværlighed, som han ellers havde at paatage sig. Man maa endelig ikke, naar man synes, at der er noget Heldigt i denne Børgbestyrelse, lade sig forlede til i Et og Alt at billige den ved Hensynet til, at der var en lang Tid, hvor Forholdet var ordnet paa denne Maade. Det er ganske vist, at netop Forestillingen om denne Børgbestyrelses Hensigtsmæssighed og Erkjendelsen af dens Usikkerhed næsten er bleven født med Slægterne og nedarvet hos dem, fordi den havde sin Oprindelse fra de ældste Tider, og den har ogsaa kunnet bevare sig, men allerede i Slutningen af forrige Aarhundrede begyndte den at vasse, og man kan ikke nægte, at det vilde blive en uforholdsmæssig svær Byrde, hvis man nu vendte tilbage til den gamle Ordning. Jo større Livligheden og Børgeligheden blive i Livsforholdene, jo mere Enhver næsten er henvist til ved Anstrengelse af sin Virksomhed at søge sit Erhverv, i samme Grad ville ogsaa Forholdene forandre sig saaledes, at hvad der under andre Forhold ikke var nogen svær Byrde, nu bliver en særdeles tung. Det er blevet sagt, at det fortrinsviis skulde være Bestyrelsen af Kapitaler, der skulde lægges til Børgerne; ja, men Faren ligger netop i denne Bestyrelse af Kapitalerne, og det er ogsaa denne, som fremkalder meest Besvær, naar der er Opfordring til netop at varetage den med særdeles stor Omhu. Vel siger den ærede Rigsdagsmand: man behøver ikke at frygte for, at der deraf skal udvikle sig nogen Ulempe; man kan jo stille strenge Forskrifter, man kan jo etablere en Kontrol, der er istand til at paasee, at disse Forskrifter blive overholdte; men saa spørger jeg det høitagtede Thing: hvad vil det saa sige, at have Børgere, naar man indskrænker dem paa den Maade, naar man for at sikre sig en helbig Varetageelse af Forretningerne desuden skal have Overformyndere, skal have strenge Forskrifter og skal have en streng Kontrol. Jeg holder mig for overbevist om, at det, at vende tilbage til Børgbestyrelsen, vilde være i højeste Grad uheldigt. Der er dernæst betegnet som den Vel, man i alt Fald saa maatte gaae, fremfor at benytte en Omordning gjennem Overformynderierne, at man skulde have Amts-Overformynderier, at man